

HYGIENIAYHDYSHENKILÖN ROOLI JA TEHTÄVÄT

Hygieniahoitajan näkökulma

Kirsi Terho
Hygieniahoitaja, TtM
2017

Hygieniayhdyshenkilö I. linkkihoitaja I. infektiohoitaja (link nurse, liaison nurse)

- ▶ Hygieniayhdyshenkilöitä lisääntyvästi 1980 –luvulta asti. Erityisesti Englannista julkaisuja, joissa kuvataan roolia, tehtäviä ja hygieniayhdyshenkilöltä vaadittavia ominaisuuksia.
- ▶ Suomessa eri hoitolaitosten sivuilla kuvauksia hygieniahoitajien tehtävistä ja roolista.
- ▶ **Kysymys netissä: Are link nurses a necessity or a luxury?**

HYGIENIAYHDYSHENKILÖT SUOMESSA

- ▶ Webropol kyselyt hygieniahoitajille
hygieniayhdyshenkilötoiminnasta
keväällä 2014
  - vastanneita 91 / 179 (51 %)
maaliskuussa 2017
  - vastanneita 56 / 91 (62 %)

Kyselyn mukaan hygieniayhdyshenkilöitä on lähes kaikkialla: Akuuttisairaaloissa, terveyskeskuksissa, neuvoloissa, pitkäaikaishoitolaitoksissa, yksityisissä hoitolaitoksissa, kehitysvammalaitoksissa, kotisairaanhoidossa...

	N	% (vuonna 2014 %)
Kyllä, kaikissa yksiköissä	41	73 (76)
Kyllä, osassa yksiköitä	14	25 (22)
Ei ole toistaiseksi	1	2 (2)

HYGIENIAYHDYSHENKILÖITÄ KOULUTETAAN SUOMESSA

	N	Prosentti (vuonna 2014 %)
Kerran kuukaudessa	9	17
Joka toinen kuukausi	8	15
2–3 kertaa vuodessa.	30	56 (15, useammin 35)
Kerran vuodessa.	3	6 (18)
Harvemmin kuin kerran vuodessa.	0	0 (3)
Koulutusta ei järjestetä säännöllisesti.	4	7 (3)

HYGIENIAYHDYSHENKIÖ KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄ

	N	Prosentti
Hygieniahoitajat	49	89
Infektiolääkärit	9	16
Hygieniahoitajat ja infektiolääkärit yhdessä	14	25
Hygieniayhdyshenk ilöt itse	9	16
Joku muu taho, mikä	6	10
Koulutusta ei järjestetä	1	2

KOULUTUSAIHEET	n	% (Vuonna 2014 %)	Sija
Moniresistentit mikrobit	31	56 (68)	2
Potilaiden eristämiskäytännöt	18	33 (63)	3
Tavanomaiset varotoimet	34	62 (73)	1
Käsihygienia	31	57 (58)	2
Hygieniayhdyshenkilöiden tehtävät	9	16	
Hoitoon liittyvät infektiot	13	24 (39)	4
Infektioilastot ja trendit	4	7 (17)	
Potilasturvallisuus ja hoidon laatu	4	7	
Palautetta käsihygienian toteutumisesta	9	16 (NA)	
Palautetta hoitoon liittyvistä infektioista	5	9 (NA)	
Käsihygieniahavainnointien toteuttaminen	9	16 (NA)	
Jokin muu, mikä	6	11	

HYGIENIAYHDYSHENKILÖILLE ANNETTU TYÖAIKA

	n	% (Vuonna 2014 %)
On annettu, kerran kuukaudessa alle 2 tuntia.	6	12 (26)
On annettu, kerran kuukaudessa 2–4 tuntia.	8	16 (11)
On annettu, kerran kuukaudessa 1 työpäivä.	8	16 (10)
On annettu, kerran viikossa 1 työpäivä.	1	2 (1)
Ei olen annettu, mutta koettaisiin hyödyllisenä.	24	48 (33)
Ei ole annettu, eikä nähdä tarpeellisena.	2	4 (0)
Hygieniayhdyshenkilö toimii osa-aikaisena yhdellä osastolla	1	2 (NA)
Annettu työaika vaihtelee osastoittain		4

HYGIENIAYHDYSHENKILÖN MERKITTÄVÄ ROOLI YKSIKÖN INFEKTIOIDEN TORJUNNASSA

- ▶ Hygieniayhdyshenkilöille asetettiin selkeät tavoitteet ja he saivat kuukausittain koulutusta.
- ▶ MRSA -ilmaantuvuus laski 28 % ja MRSA sepsikset vähenivät 41 %.
- ▶ Käsihuuhteen kulutus lisääntyi merkitsevästi.

(Sopirala ym Am J Infect Control. 2014)

HYGIENIAYHDYSHENKILÖN MERKITTÄVÄ ROOLI INFEKTIONTORJUNTAHANKKEESSA

- ▶ Aggressiivisen, nelivuotisen käsihygieniakampanjan jälkeen käsihygienian sitoutuminen nousi alle 50 %:iin.
- ▶ Hygieniayhdyshenkilöt otettiin suunnittelemaan ja toteuttamaan kampanjaa.
- ▶ Uuden strategian avulla sitoutuminen käsihygieniaan nousi 83 %:iin .

(Seto ym. Am J Infect Control. 2013)

KUKA MÄÄRITTELEE TEHTÄVÄT

	n	% (Vuonna 2014 %)
Hygieniahoitaja (t)	28	52
Hygieniahoitaja ja infektio lääkäri yhdessä	13	24
Hygieniayhdyshenkilö itse	2	4 (7)
Organisaation johto	2	4 (2)
Yksikön esimies	7	13 (9)
Potilasturvallisuus- tai laatu vastaava	1	2 (0)
Muu taho, mikä	1	2 (4)

HYGIENIAYHDYSHENKIÖIDEN TÄRKEIMMÄT TEHTÄVÄT

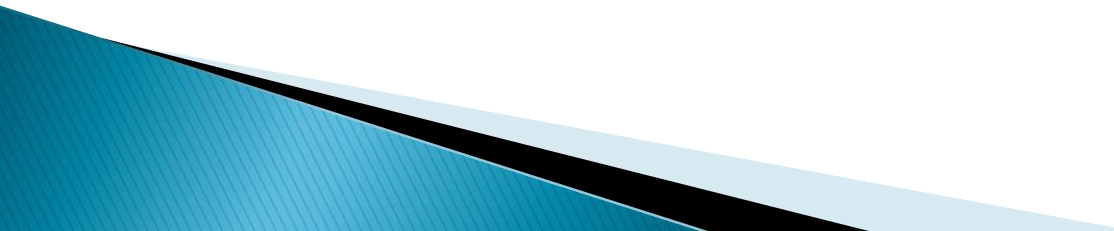
HYGIENIAHOITAJIEN MUKAAN

	n	% (Vuonna 2014 %)	Sija
Tiedottaa ja kouluttaa työyksikön henkilökuntaa mm uusista ohjeista	49	91 (84)	1
Seuraa hoitoon liittyviä infektioita ja raportoi niistä	13	24 (26)	
Vastaa omassa yksikössään sairaalahygieniatoiminnasta	16	30 (55)	3
Osallistuu infektioiden prevalenssitutkimukseen	5	9 (4)	
Seuraa työyksikössä hygienian toteutumista ja huomauttaa tarvittaessa	25	46 (23)	2
Tekee käsihygieniahavainnoiteja	11	20 (10)	
Perehdyttää uuden työntekijän infektioiden torjuntatyöhön	16	30 (67)	3
Osallistuu infektioiden torjuntaan liittyviin koulutuksiin ja tapaamisiin	25	46 (50)	2

HYGIENIAYHDYSHENKILÖIDEN TOIMINNASTA TEHDÄÄN TOIMINTASUUNNITELMA JA TOIMINTAKERTOMUS

	n	Prosentti
Tehdään toimintasuunnitelma vuosittain.	1	2
Raportoidaan toiminnasta vuosittain.	4	7
Tehdään toimintasuunnitelma ja raportoidaan toiminnasta vuosittain.	7	13
Tehdään pitkän aikavälin suunnitelma (yli vuosi) ja raportoidaan siitä.	4	7
Ei tehdä toimintasuunnitelmaa	38	70

HYGIENIAYHDYSHENKILÖN ROOLI JA TEHTÄVÄT

- ▶ Hygieniayhdyshenkilö on oman yksikkönsä asiantuntija.
  - ▶ Tehtävänä yksikön infektioturvallisuuden kehittäminen – hoidon laatu, työntekijä- ja potilasturvallisuus.
  - ▶ Työssään infektioiden torjunnan kehittäjänä hän tarvitsee aikaa ja asiantuntijuutta.
-

Box 1 Qualities needed in the link practitioner

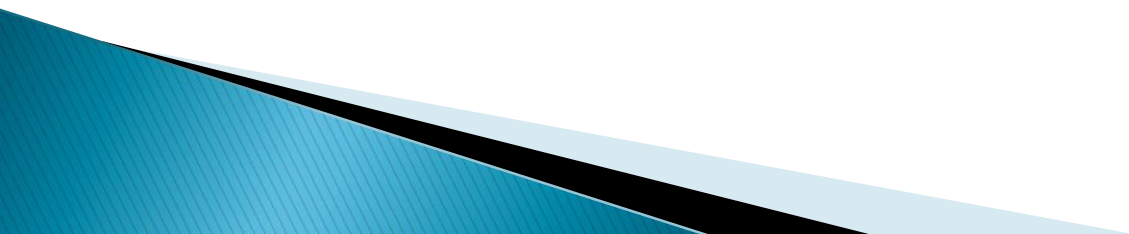
Link practitioners should be:

- Passionate about infection prevention and control
- Visible in practice areas
- Happy to receive feedback
- Enthusiastic
- Resilient
- Willing to collaborate
- Inclusive
- Willing to participate
- Communicative
- Approachable
- Respectful
- Non-judgemental
- Supportive
- Reflective
- Proactive
- Analytical

Ward 2016

KIITOS!

Kirjallisuutta

- ▶ Cooper 2005. Delivering an infection control nurse programme: an exploration of the experiences of the link nurse. *British Journal of Infection Control*.
- ▶ Dawson 2003. The role of the infection control nurse. *Journal of Hospital Infection* 54(4), 251–257.
- ▶ Seto, Yuen, Cheung, Shing, Cowling & Pittet 2013. Hand hygiene promotion and the participation of infection control link nurses: an effective innovation to overcome campaign fatigue. *Am J Infect Control* 41(12):1281–3. doi: 10.1016/j.ajic.2013.04.011. Epub 2013 Jul 23.
- ▶ Sopirala M, Yahle–Dunbar L, Smyer J, Wellington L, Dickman J, Zikri N, Martin J, Kulich P, Taylor D, Mekhji 2014. Infection control link nurse program: An interdisciplinary approach in targeting health care–acquired infection. *American Journal of Infection Control*, vol. 42, issue 4 (2014) pp. 353–359.
- ▶ Ward 2016. Role of the infection prevention and control link nurse. *Primary Health Care* 26(5):28–31.